

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.11.4>

УДК 657:338:004.8(477).

*В. М. Панасюк,
д. е. н., професор, завідувач кафедри аудиту,
Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5133-6431>*

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПЕРЕВІРОК В УКРАЇНІ

*V. Panasyuk,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Audit,
West Ukrainian National University*

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS A TOOL FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF AUDITS IN UKRAINE

У статті досліджено роль штучного інтелекту (ШІ) як інструменту підвищення ефективності аудиторських перевірок в Україні. Розкрито можливості ШІ у автоматизації рутинних аудиторських процедур, підвищенні точності фінансової звітності, виявленні аномалій та прогнозуванні ризиків. Проаналізовано практичні кейси застосування цифрових технологій, зокрема машинного навчання, роботизованої автоматизації процесів (RPA), блокчейну та OCR, у провідних міжнародних та українських компаніях. Визначено ключові виклики інтеграції ШІ:

необхідність підготовки та навчання персоналу, забезпечення кібербезпеки, адаптація нормативної бази, контроль алгоритмів та етичні аспекти використання. Запропоновано рекомендації щодо поетапного впровадження ШІ в аудиторську практику, стратегічного планування, централізації цифрових процесів та оптимізації структури праці. Впровадження зазначених заходів забезпечує підвищення якості аудиту, скорочення часу виконання перевірок, зростання продуктивності працівників та зменшення ризиків помилок.

The article comprehensively examines the role of artificial intelligence (AI) as a tool for increasing the efficiency of audits in Ukraine, in particular in the context of the digital transformation of financial and accounting activities. The broad possibilities of using AI for automating routine audit procedures, increasing the accuracy of financial reporting, detecting anomalies, predicting risks, and identifying potential signs of fraudulent transactions in real time are considered. The practical keys to integrating modern digital technologies, such as machine learning, automated process automation (RPA), blockchain, and optical text recognition (OCR), in the activities of leading international and Ukrainian companies are analyzed. The key challenges of implementing AI in audit processes are identified: the need to form new digital competencies of personnel, ensuring cybersecurity, adapting the regulatory framework, controlling the operation of algorithms, and taking into account the ethical aspects of the use of intelligent systems. The need for a phased introduction of AI into audit is substantiated, including strategic planning, centralization of digital processes, selection of effective technologies, personnel training, gradual scaling and assessment of the effectiveness of work algorithms. It is shown that the introduction of AI allows transforming the role of the auditor from a participant in the verification of financial facts to an analyst and risk management consultant, increasing staff productivity and efficiency, reducing the time for performing inspections, reducing the likelihood of errors and increasing the reliability of audit conclusions. The

prospects for further development of intelligent audit systems in Ukraine are considered, including the adaptation of international approaches to national conditions, combining AI with cloud services, blockchain and cognitive analytics, as well as the formation of "personnel of the future" capable of effectively using digital technologies for strategic management decision-making. The conclusions of the study confirm that the systematic application of AI in audit practice is a promising direction for improving the quality of financial control, ensuring transparency, accuracy and efficiency, as well as developing the professional competence of specialists in the modern digital environment.

Ключові слова: *аудит, штучний інтелект, цифрові технології, прогнозування ризиків, ефективність аудиту.*

Keywords: *artificial intelligence, audit, digital technologies, risk forecasting, audit efficiency.*

Постановка проблеми. У сучасних економічних умовах аудитори зіштовхуються з постійним зростанням обсягів даних та ускладненням фінансових операцій. Традиційні методи аудиту, що базуються переважно на ручному опрацюванні документів і аналізі вибірок, часто не забезпечують необхідної оперативності та точності у виявленні ризиків та аномалій. Водночас технологічний прогрес створює нові можливості для підвищення ефективності аудиторських перевірок, серед яких особливе місце займає штучний інтелект (ШІ).

Основною проблемою є визначення того, як ефективно застосовувати інструменти ШІ для автоматизації аудиту, оцінки ризиків та підвищення якості перевірок без зниження рівня контролю та професійної відповідальності аудитора. Крім того, виникає потреба у створенні методологічних підходів, що дозволяють поєднувати традиційні аудиторські процедури з алгоритмами машинного навчання, прогнозування та обробки

даних, а також у розробці стандартів і рекомендацій для їх впровадження в українських умовах.

Таким чином, проблема дослідження полягає у визначенні практичних шляхів інтеграції ШІ в аудит для підвищення ефективності, точності та оперативності аудиторських перевірок, а також у виявленні перешкод і ризиків, пов'язаних із його застосуванням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наукові дослідження та публікації висвітлюють ключові тенденції застосування штучного інтелекту в аудиті та бухгалтерському обліку. Дослідження С. Івахненкова [1] свідчать, що використання штучного інтелекту дозволяє оптимізувати процес аудиту, зменшуючи вплив людського фактора та підвищуючи якість фінансового аналізу. У своїй роботі О. Рябчук і К. Лінива [2] підкреслюють важливість діджиталізації аудиту фінансової звітності та інтеграції сучасних цифрових технологій для підвищення точності і швидкості перевірок.

Д. Пермінова [3] акцентує увагу на напрямках використання цифрових технологій в аудиті, зокрема алгоритмах машинного навчання для прогнозування ризиків та автоматизації рутинних процесів. Т. Розіт та К. Мурадова [4] розглядають конкретні сфери використання ШІ, такі як автоматизація збору та аналізу даних, виявлення фінансових аномалій та оцінка ризиків.

Роль штучного інтелекту в бухгалтерському обліку, як зауважують Н. Правдюк та М. Правдюк [5], полягає у стимулюванні трансформаційних процесів та підвищенні ефективності облікових процедур. Автори наголошують на можливостях автоматизації рутинних завдань, покращенні аналітичних здібностей фінансових служб, а також підвищенні точності обробки даних і зменшенні ймовірності людських помилок, що сприяє більш прозорому та оперативному проведенню аудиту та управлінського обліку. Інтеграція розумних технологій і ШІ в бухгалтерський облік розкривається у роботах Ю. Головчака, Г. Головчака та С. Скрипника [6], де визначаються

ключові аспекти цифрової трансформації та її вплив на якість фінансової звітності й внутрішнього контролю.

Отже, огляд літератури показує, що ШІ здатне значно спростити роботу аудиторів, підвищити точність процедур і прогнозування ризиків. Водночас для ефективного впровадження цих технологій у практику українських компаній необхідна подальша адаптація інструментів та нормативна підтримка.

Формулювання цілей статті. Метою даного дослідження є визначення ролі штучного інтелекту як інструменту підвищення ефективності аудиторських перевірок в Україні та розробка практичних рекомендацій щодо його інтеграції в аудиторську практику. Для досягнення цієї мети передбачено вирішення таких завдань: проаналізувати сучасні напрями та практичні кейси застосування ШІ у сфері аудиту і бухгалтерського обліку в Україні та за кордоном; визначити ключові переваги та ризики використання ШІ під час проведення аудиторських перевірок; розробити рекомендації щодо впровадження ШІ в аудиторську практику для зростання ефективності перевірок та якості аудиторських процедур.

Виклад основного матеріалу дослідження. Штучний інтелект поступово перетворюється на один із провідних інструментів у трансформації аудиторської діяльності в Україні. Основним законом, що регулює порядок проведення аудиторських перевірок в Україні, є Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII [7], який визначає основні вимоги до організації аудиту, права та обов'язки аудиторів, процедури перевірки та звітності. Станом на сьогодні відсутня окрема нормативно-правова база, що безпосередньо регламентує застосування штучного інтелекту в аудиті, проте на національному рівні триває процес формування правової та нормативної бази щодо застосування ШІ у публічному та приватному секторах. Наприклад, Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні, затверджена Розпорядженням Кабінету

Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р [8], визначає стратегічні напрямки розвитку ІІІ, принципи його етичного та безпечного використання, а також стимулювання впровадження цифрових технологій у різні галузі економіки, включно з фінансовим сектором та аудиторською діяльністю.

Перші кроки до застосування ІІІ в сфері аудиту почали робити на початку 2010-х років, коли провідні міжнародні аудиторські компанії почали тестувати цифрові інструменти для вдосконалення перевірок. Найактивніше процес розпочався у США, де великі гравці ринку, зокрема KPMG та Deloitte, інтегрували інтелектуальні системи в аналіз фінансових даних та автоматизацію рутинних операцій. Так, KPMG розробила платформу KPMG Clara, що завдяки вбудованому ІІІ допомагає відслідковувати транзакції та виявляти підозрілі відхилення. У Великій Британії компанія PwC запровадила програму Halo for Journals, яка дозволяє знаходити нетипові події та аналізувати структуру фінансової звітності. У Німеччині, наприклад, підрозділ KPMG Germany застосовує платформу MindBridge Ai Auditor, яка орієнтована на виявлення ризиків і забезпечення вищої якості аудиту [9, с. 80].

Аудиторська галузь значною мірою залежить від обробки значних обсягів даних. До аудиторських процедур, що застосовуються для отримання доказів, належать: анкетування, спостереження, огляд матеріальних активів, аналіз записів і документів, перерахунок, повторне виконання операцій, підтвердження даних, а також використання аналітичних прийомів.

Ефективність аудиту та дохід аудиторських фірм тісно пов'язані з доступністю та легкістю інтерпретації цих даних. Чим більше даних має аудитор і чим простіше їх інтерпретувати, тим ефективнішим стає процес аудиту, що, у підсумку, впливає на фінансовий успіх аудиторських компаній. Штучний інтелект здатний автоматизувати рутинні операції, забезпечувати більш глибокий аналітичний аналіз даних та підвищувати ефективність і якість, дозволяючи аудиторам краще використовувати свої навички, знання та професійне судження [1, с. 55–56].

Аудитори завжди повинні покладатися на своє професійне судження під час перевірки фінансової інформації. Хоча класичні методи аудиту базуються на оцінках людини, автоматизація деяких процесів змушує адаптувати план аудиту, щоб врахувати перехід від ручної роботи до автоматизованої. Це також вимагає додаткових перевірок для контролю правильності роботи алгоритмів та процесів прийняття рішень у системах машинного навчання.

Сучасні технології можуть підтримувати аудитора у трьох основних аспектах, виконуючи рутинні завдання або надаючи необхідні дані:

- організація та оптимізація робочих процесів в аудиті;
- стандартизація повторюваних рішень на основі наявної інформації;
- зменшення суперечностей у висновках різних аудиторів.

У межах дослідження можна виокремити ключові інтелектуальні технології, що впливають на розвиток аудиту та бухгалтерського обліку. Вони забезпечують підвищення ефективності аналітики, автоматизацію операцій та зміцнення довіри до результатів перевірок (рис.1).

Рис. 1. Інтелектуальні технології в аудиті та бухгалтерському обліку

Джерело: Сформовано автором за джерелом [3; 6; 9].

Технологія ІІІ дозволяє обробляти великі обсяги даних, виявляти аномалії та потенційні ризики, прогнозувати шахрайські операції та своєчасно реагувати на зміни у фінансових потоках. Завдяки ІІІ аудитори можуть автоматично визначати розбіжності у документах, що особливо важливо для банківської та фінансової сфер, де точність і оперативність критично необхідні. Також за допомогою ІІІ відбувається автоматична класифікація витрат, узагальнення даних та формування звітності, що значно підвищує ефективність управлінських рішень і спрощує контроль над операційними процесами підприємства.

У контексті практичного використання ІІІ на ринку бухгалтерських програм з'явилися численні рішення, які автоматизують ключові процеси обліку та аудиту. Серед них – Xero та Sage, які працюють на хмарних сервісах і забезпечують контроль за витратами, звірку рахунків та виявлення можливих шахрайських дій; QuickBooks, що пришвидшує обробку фінансових операцій та формування звітності у режимі реального часу; BlackLine та Workday, що автоматизують облікові операції, звітність та кадровий облік; ChatGPT, який дозволяє класифікувати бухгалтерські проводки, аналізувати фінансові транзакції та виконувати повторювані завдання з високою точністю. Використання таких рішень на базі ІІІ значно підвищує продуктивність фахівців, скорочує час на рутинні операції та дозволяє зосередитися на стратегічно важливих завданнях [6, с.40–42].

Поширеним напрямом цифровізації аудиту виступає RPA (Robotic Process Automation, роботизована автоматизація процесів). Ця технологія дозволяє відтворювати та виконувати повторювані завдання, що будуються на чітких правилах, без участі людини. Програмні боти здатні обробляти транзакції, здійснювати операції з даними та передавати їх між інформаційними системами відповідно до заздалегідь заданих алгоритмів. Завдяки такому підходу компанії отримують можливість суттєво зменшити витрати, підвищити швидкість роботи з великими обсягами інформації та мінімізувати ризик помилок, зберігаючи при цьому цілісність і захищеність

даних. На практиці аудитори переходять від рутинної перевірки до контролю за роботою віртуальних асистентів, що дозволяє сконцентрувати зусилля на більш складних і аналітичних завданнях. Так, наприклад, фахівці Deloitte у Швейцарії застосовують RPA для вилучення структурованих даних із документів, виконання обчислень та автоматичного формування аудиторських матеріалів [3, с. 96].

Оптичне розпізнавання тексту (OCR) дозволяє перетворювати рукописні, машинописні або друковані документи в електронний формат, який можна редагувати та аналізувати у текстових редакторах. У сфері аудиту ця технологія полегшує переведення паперових документів в цифрову форму, швидкий пошук потрібних даних, а також аналіз інформації без втрати її якості. Завдяки OCR спрощуються процеси документообігу, погодження та підписання документів, обробка розрахунків з постачальниками й підготовка звітності для контролюючих органів.

Основні складові, що полегшують роботу аудитора при застосуванні технології блокчейн, зображено на рис. 2.

Рис. 2. Складові блокчейну, що прискорюють аудиторську перевірку

Джерело: Сформовано автором за джерелом [9, с. 78–79].

Блокчейн і смарт-контракти здатні автоматизувати й упорядкувати взаємодію між учасниками бізнес-процесів, мінімізуючи потребу в людському втручанні. Смарт-контракти закладають усі умови угоди ще на

етапі їхнього створення у вигляді програмного коду, що забезпечує їхнє самостійне виконання.

Проте така технологія орієнтована переважно на цифрові активи, тому інтеграція смарт-контрактів у реальні господарські процеси може створювати певні труднощі при узгодженні електронних і фізичних операцій [10, с. 15–16].

Ще одним перспективним напрямом цифрових технологій в аудиті є машинне навчання (Machine Learning, ML), яке дозволяє створювати алгоритми, здатні самостійно навчатися та вдосконалювати свої результати на основі аналізу даних. Серед основних можливостей:

- створення нових текстів або відповідей на основі заданих тем і запитів;
- переклад інформації з однієї мови на іншу без залучення людини;
- узагальнення великих обсягів даних для формування стислих висновків;
- автоматичне вилучення та систематизація інформації за певними критеріями;
- прогнозування тенденцій та результатів, ґрунтуючись на виявлених закономірностях у даних [3, с. 97].

У сучасних умовах цифровізації економіки аудит стикається з низкою викликів. Основні із них відображено на рис. 3

Основні проблеми аудиторської діяльності в умовах цифровізації економіки полягають у тому, що технологічні новації, хоча й підвищують ефективність перевірок, водночас створюють труднощі у забезпеченні прозорості, стандартизації та взаємодії між системами, а також вимагають від фахівців постійного підвищення кваліфікації та адаптації до нових умов роботи.

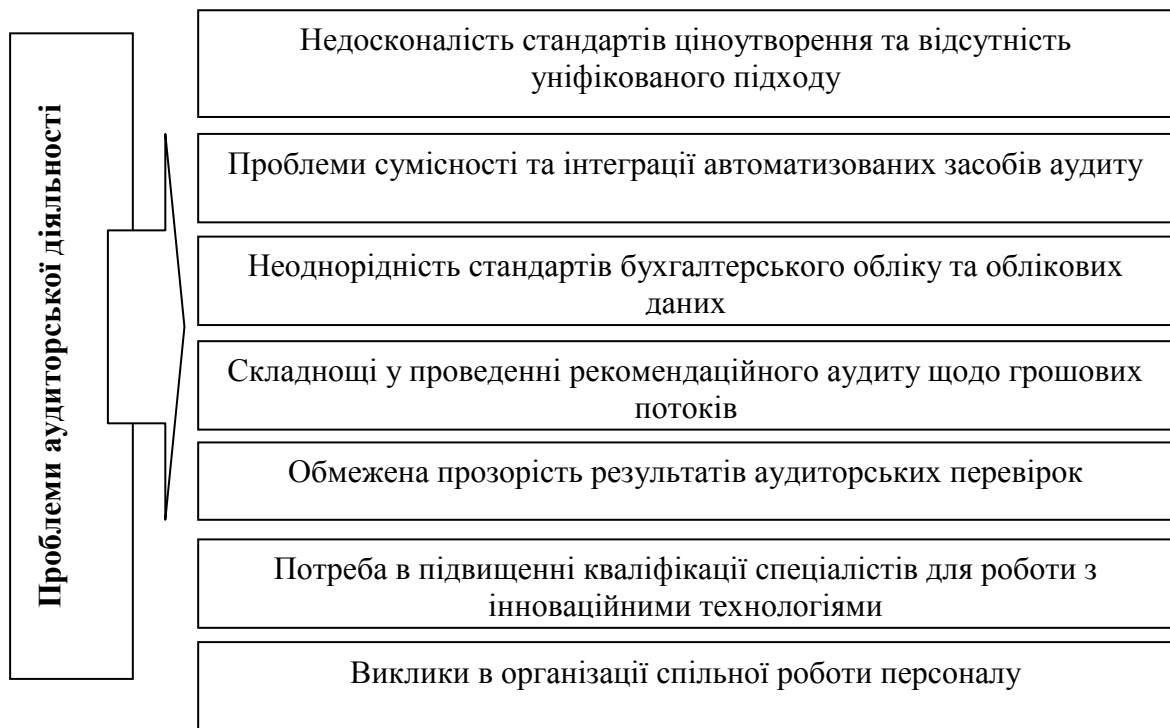

Рис. 3. Проблеми цифровізації аудиторської діяльності

Джерело: Сформовано автором за джерелом [11].

Важливою проблемою сучасного аудиту в Україні є відсутність чітких регламентів і методичних вказівок щодо застосування цифрових технологій у професійній практиці. Суттєвим викликом залишається розрив між швидким розвитком інноваційних рішень та їхнім нормативно-правовим закріпленням, що створює труднощі для аудиторів. Наразі в державі немає єдиної системи стандартів і практичних орієнтирів стосовно використання таких інструментів, як ШІ, аналітика великих даних чи блокчейн, у перевірках фінансової звітності. Це обумовлює необхідність формування на рівні регуляторних органів чітких правил і вимог, які б охоплювали питання безпеки даних, конфіденційності та забезпечували ефективне поєднання новітніх технологій із чинними аудиторськими процедурами.

Впровадження штучного інтелекту в аудиторські процеси демонструє значний вплив на якість та ефективність аудиту. За даними А. Федик, Дж. Ходсон, Н. Хіміч та Т. Федик [13] інвестиції аудиторських фірм у ШІ-персонал дозволяють зменшити ймовірність фінансових перерахунків, скоротити аудиторські витрати та оптимізувати використання праці, особливо на рівні молодших співробітників. ШІ застосовується

централізовано та концентрується в окремих командах і регіонах, забезпечуючи більш точне виявлення аномалій, ризиків і потенційних порушень. Крім того, інтерв'ю з партнерами провідних аудиторських компаній підтверджують, що основною метою впровадження ІІІ є зростання якості аудиту, а також покращення ефективності процесів, що з часом впливає на організаційну структуру та чисельність персоналу. Інтегруючи ці автоматизовані операції в аудиторський процес та поєднуючи їх із перевіркою аудитора, можна досягти результатів, що не поступаються достовірністю ручним методам. Таким чином, автоматизація не лише підвищує ефективність аудиту, але й забезпечує потенціал для отримання однаково надійних результатів за умови контролю з боку людини.

У таблиці 1 наведено узагальнення ключових переваг та потенційних ризиків застосування ІІІ в аудиті.

Таблиця 1. Переваги та ризики впровадження ІІІ в системі аудиту

Переваги	Ризики
Автоматизація рутинних завдань, економія часу	Етичні питання (упередження алгоритмів)
Підвищення точності фінансової звітності	Загрози безпеці даних і конфіденційності
Поліпшення якості аудиту та зменшення кількості помилок	Обмежений контроль людини, відсутність людського судження
Прискорення процедур та звітності	Складність алгоритмів і відсутність прозорості
Виявлення шахрайства та аномалій	Високі витрати на впровадження та інтеграцію
Розширені аналітичні можливості та прогнозування ризиків	Необхідність адаптації персоналу та зміни організаційної культури
Можливість зосередитися на стратегічних та консалтингових завданнях	Можлива втрата традиційних робочих місць

Джерело: Сформовано автором за джерелом [1; 12; 13; 14].

Отже, застосування ІІІ в аудиті поєднує суттєві переваги у вигляді автоматизації, підвищення точності та розширення аналітичних можливостей із низкою ризиків, пов'язаних із безпекою, прозорістю та організаційними викликами.

Дослідивши сучасні підходи до застосування ІІІ в практиці аудиторського процесу, було визначено ключові тенденції його впливу на

якість аудиту, ефективність процесів та структуру праці. У таблиці 2 узагальнено ці рекомендації та очікувані ефекти їх реалізації.

Таблиця 2. Рекомендації щодо впровадження ШІ в систему аудиту

Крок впровадження	Опис / Дії	Очікуваний ефект
Стратегічне планування та централізація	Створення централізованого підрозділу для ШІ, визначення ключових напрямів застосування	Покращення координації, фокус на критично важливих процесах
Вибір технологій та інструментів	Використання алгоритмів та готових рішень, тестування інструментів	Підвищення ефективності аудиторських процесів
Підготовка та навчання персоналу	Навчання роботі з ШІ, інтеграція в оцінку ефективності співробітників	Підвищення компетентності, зменшення ризиків помилок
Поступове впровадження та масштабування	Пілотні проєкти, поетапне розширення на інші процеси	Зменшення ризику збоїв, адаптація до нових технологій
Оцінка ефективності та контроль якості	Моніторинг впливу ШІ на якість аудиту, оновлення алгоритмів	Забезпечення високої якості та актуальності
Етичні та нормативні аспекти	Дотримання стандартів аудиту, прозорість рішень ШІ	Мінімізація правових ризиків, довіра клієнтів
Оптимізація структури праці	Автоматизація рутинних завдань, перенаправлення людей на аналітичну роботу	Підвищення продуктивності та ефективності персоналу

Джерело: Сформовано автором самостійно.

Впровадження ШІ в аудиторську практику передбачає централізацію та стратегічне планування, підбір ефективних технологій, підготовку персоналу, поступове масштабування, оцінку результативності, дотримання етичних та нормативних стандартів, а також оптимізацію структури праці. Реалізація цих кроків дозволяє підвищити якість аудиту, ефективність процесів та продуктивність працівників, одночасно зменшуючи ризики помилок і правові ризики.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи результати дослідження, слід зазначити, що впровадження штучного інтелекту та інших цифрових технологій у сферу аудиту відкриває значні можливості для підвищення ефективності, точності та оперативності аудиторських перевірок. Використання ШІ, аналітики великих даних, блокчейн-технологій та автоматизованих систем дає змогу автоматизувати рутинні операції, скорочувати ймовірність помилок, підвищувати обсяг доступної аналітичної інформації, виявляти аномалії та прогнозувати ризики.

Це сприяє оптимізації процесів, покращенню управлінських рішень та підвищенню довіри до результатів аудиту.

Водночас дослідження демонструє, що впровадження цифрових технологій супроводжується рядом викликів і ризиків: високими стартовими витратами, потребою постійного навчання та підвищення кваліфікації персоналу, питаннями кібербезпеки, необхідністю адаптації нормативної бази та забезпечення прозорості алгоритмів. Ефективна інтеграція ІІ в аудит потребує стратегічного планування, поетапного впровадження, централізації цифрових процесів, контролю якості роботи алгоритмів та дотримання етичних і правових стандартів.

Подальші наукові пошуки мають бути спрямовані на створення алгоритмів ІІ, спеціально пристосованих до українських реалій, поєднанні інтелектуальних технологій із блокчейном, хмарними сервісами та когнітивною аналітикою, а також у напрацюванні механізмів підготовки компетентних «кадрів майбутнього», здатних ефективно працювати з цифровими інструментами, аналізувати їхні результати та приймати стратегічні управлінські рішення. Ще одним пріоритетним напрямом виступає аналіз соціальних, етичних та освітніх наслідків використання ІІ в аудиторській діяльності для забезпечення всебічного розвитку професії в умовах цифрової трансформації.

Література

1. Ivakhnenkov S. Artificial intelligence application in auditing. *Scientific papers naukma. economics*. 2023. Т. 8, № 1. С. 54-60. URL: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.54-60> (дата звернення: 13.09.2025).
2. Рябчук О. Г., Лінива К. М. Діджиталізація аудиту фінансової звітності підприємств. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*. 2025. № 2 (78). С. 75-81. URL: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/78-11> (дата звернення: 13.09.2025).

3. Пермінова Д. Напрями застосування цифрових технологій в діджитал аудиті. *Молодий вчений*. 2024. № 3 (127). С. 95-99. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-3-127-15> (дата звернення: 13.09.2025).
4. Розіт Т. В., Мурадова К. З. Штучний інтелект в аудиті і бухгалтерському обліку. *Efektivna ekonomika*. 2024. № 4. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.76> (дата звернення: 10.09.2025).
5. Правдюк Н. Л., Правдюк М. В. Штучний інтелект як каталізатор трансформаційних процесів у бухгалтерському обліку. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. № 1 (67). С. 69-83. URL: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2024-1-5>.
6. Головчак Ю. В., Головчак Г. В., Скрипник С. В. Інтеграція розумних технологій та штучного інтелекту в бухгалтерський облік: ключові аспекти цифрової революції. *Журнал «Інвестиції: практика та досвід»*. 2024. № 6. С. 38-44. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.6.38> (дата звернення: 13.09.2025).
7. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII : станом на 20 черв. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 13.09.2025).
8. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р : станом на 29 груд. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text> (дата звернення: 13.09.2025).
9. Яковенко А. О., Гнатєва Т. М., Воронюк І. Є. Інноваційні рішення в сфері бухгалтерського обліку та аудиту. *Таврійський науковий вісник. серія: економіка*. 2024. № 21. С. 75-85. URL: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.21.7> (дата звернення: 13.09.2025).
10. Гнатєва Т., Яковенко А., Златова М. Особливості використання штучного інтелекту для потреб бухгалтерського обліку та управління підприємством. *Економічний вісник Причорномор'я*. 2024. № 5. URL: <https://doi.org/10.37000/ebbsl.2024.05.01> (дата звернення: 13.09.2025).
11. Oneshko S., Viter S., Viremeichyk A. Audit development strategy in the condition of digital economy. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*. 2021. No. 15. P. 64. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.15.64> (date of access: 13.09.2025).

12. Shevchuk V., Radelytsky Y. Adaptation of accounting and audit education to the challenges of artificial intelligence. *Economics, entrepreneurship, management*. 2024. T. 11, № 1. С. 46-54. URL: <https://doi.org/10.56318/eem2024.02.046> (дата звернення: 13.09.2025).

13. Is artificial intelligence improving the audit process? / A. Fedyk та ін. *Review of accounting studies*. 2022. URL: <https://doi.org/10.1007/s11142-022-09697-x> (дата звернення: 13.09.2025).

14. Кононенко Л. В., Назарова Г. Б., Савченко В. М. Організація обліку та аудиту у контексті використання новітніх цифрових технологій: сучасний стан, проблеми та перспективи. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2025. № 18. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-18-09-03> (дата звернення: 13.09.2025).

References

1. Ivakhnenkov, S. (2023), "Artificial intelligence application in auditing", *Scientific Papers Naukma. Economics*, vol. 8, no. 1, pp. 54-60. <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.54-60>.

2. Riabchuk, O.H. and Linyva, K.M. (2025), "Digitalization of the audit of financial statements of enterprises", *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom*", *Ekonomichni nauky*, vol. 2, no. (78), pp. 75-81. <https://doi.org/10.32689/2523-4536/78-11>.

3. Perminova, D. (2024), "Directions of application of digital technologies in digital audit", *Molodyi vchenyi*, vol. 3, no. 127, pp. 95-99. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-3-127-15>.

4. Rozit, T.V. and Muradova, K.Z. (2024), "Artificial Intelligence in Auditing and Accounting", *Efektivna ekonomika*, vol. 4. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.76>.

5. Pravdyuk, N.L. and Pravdyuk, M.V. (2024), "Artificial Intelligence as a Catalyst for Transformational Processes in Accounting", *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, vol. 1, no. 67, pp. 69-83. available at: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2024-1-5>.

6. Holovchak, Yu.V. Holovchak, H.V. and Skrypnyk, S.V. (2024), "Integrating smart technologies and artificial intelligence into accounting: key aspects of the digital revolution", *Zhurnal «Investytsii: Praktyka ta dosvid»*, vol. 6, pp. 38-44. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.6.38>.

7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine “On audit of financial statements and auditing activities”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (Accessed 13 Sept 2025).
8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution “On approval of the Concept for the development of artificial intelligence in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (Accessed 13 Sept 2025).
9. Yakovenko, A.O., Hnatieva, T.M., and Voroniuk, I.Ye. (2024), “Innovative solutions in accounting and auditing”, *Tavriiskyi naukovyi visnyk. seriia: Ekonomika*, vol. 21, pp. 75-85. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.21.7>.
10. Hnatieva, T. Yakovenko, A. and Zlatova, M. (2024), “Features of artificial intelligence use for accounting and enterprise management”, *Ekonomichnyi visnyk Prychornomia*, vol. 5. <https://doi.org/10.37000/ebbsl.2024.05.01>.
11. Oneshko, S. Viter, S. and Viremeichyk, A. (2021), “Audit development strategy in the condition of digital economy”, *Investytsiivna praktyka ta dosvid*, vol. 15, no. 64. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.15.64>.
12. Shevchuk, V. and Radelytskyy, Y. (2024), “Adaptation of accounting and audit education to the challenges of artificial intelligence”, *Economics, Entrepreneurship, Management*, vol. 11, no. 1, pp. 46-54. <https://doi.org/10.56318/eem2024.02.046>.
13. Fedyk, A. Hodson, J. Khimich, N. and Fedyk, T. (2022), “Is artificial intelligence improving the audit process?”, *Review of Accounting Studies*. <https://doi.org/10.1007/s11142-022-09697-x>.
14. Kononenko, L.V. Nazarova, H.B. and Savchenko, V.M. (2025), “Organization of accounting and auditing in the context of new digital technologies: current state, problems and prospects”, *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: Ekonomika ta upravlinnia*, vol. 18. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-18-09-03>.

Стаття надійшла до редакції 24.10.2025 р.